

Kommunstyrelsen

Medborgarförslag om klassicistisk arkitektur på kommande flerfamiljshus

Inkom den 13 mars 2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen noterar att en undersökning genom exempelvis en enkät kring klassicistisk arkitektur och ett eventuellt efterföljande beslut att kommande bebyggelse ska byggas i klassicistisk stil inte gagnar mångfald i stadsbyggnaden och därmed inte ska genomföras. I övrigt noterar kommunstyrelsen att medborgardialog är ett viktigt inslag vid utformningen Nackas stadsmiljö. Medborgarförslaget är därmed färdigbehandlat.

Sammanfattning av ärendet

Medborgarförslaget framför att kommande bebyggelse bör byggas i klassicistisk stil och ett första steg är att undersöka vad boende i Nacka samt framtida boende i Nacka anser om detta. Om en sådan undersökning skulle visa att så är fallet föreslås att kommunen tar ett inriktningsbeslut kring att kommande flerbostadsbebyggelse ska utföras i klassicistisk stil.

Den samlade bedömningen är att en lösning till endast en arkitekturstil, ett uttryck, skapar sämre förutsättningar för mångfald i stadsutvecklingen. Arkitekten berättar om platsen där det byggs och om den tid den uppstår. Det finns plats för både klassicistiskt inspirerad arkitektur och nutida uttryck i Nacka. Medborgarförslaget är med detta färdigbehandlat.

Förslagen i medborgarförslaget

Förslagsställaren föreslår att kommunen ska göra en undersökning riktade till boende i Nacka, eller potentiella sådana, för att undersöka om de som väljer att bo i flerfamiljshus föredrar klassicistisk eller modern stil på sina hus.

Om undersökningen skulle visa att klassicistisk stil tydligt föredras föreslås att kommunen tar ett inriktningsbeslut som innebär att framtida byggen av flerfamiljshus, antingen enskilda eller i grupp, ska domineras av klassicistisk stil och att modern eller modernistisk stil ska vara undantaget.

Enhetens utredning och bedömning

Vår gamla arkitektur är uppskattad och bidrar till en intressant stadsmiljö. Arkitekten berättar om vår tid och om platsen. Klassicistisk och klassicistiskt inspirerad arkitektur har absolut sin plats i Nacka.

En enkätundersökning eller intervjuer kring vilken stil av arkitektur som önskas är inte helt oproblematiske. Erfarenheter kan dras från den enkät som Upplands Väsby genomförde 2020-2021 för Fyrklövern 2. Uppdraget var att kvarteren skulle ritas efter stilförlagor från före 1930 - byggnaderna ska se ut att vara byggda någon gång mellan 1880 och 1930 och stilen ska vara nyrenässans, jugend, nationalromantik eller tjugotalsskandinavism. Enkäten fanns på kommunens hemsida i två månader och totalt inkom 671 svar. Av dessa uppgav 580 personer att de var bosatta i kommunen, 79 bosatta utanför kommunen och 12 har inte angett något alternativ. Detta betyder att cirka 1,3 procent av kommunens befolkning har valt att besvara enkäten. Den kritik som framfördes var att det i enkäten inte fanns ett alternativ för nutida arkitektur.

En låsning till endast en stilyttring bidrar till att arkitekturen blir mer ensidig och minskar möjligheter att skapa mångfald, enligt kommunens vision öppenhet och mångfald. Tyvärr är en klassicistisk arkitektur inte en garanti för kvalitativ arkitektur. Det är svårt att återskapa de kvaliteter som den äldre arkitekturen har, den kunskap och möjlighet att bära de extra kostnader för byggnationen finns ganska sällan. Klassicistisk arkitektur och den traditionella uppbyggnaden av en byggnad kan inspirera även nutida arkitektur.

För att skapa kvalitativ arkitektur behövs så mycket mer – bottenvåningar som är intressanta och ger liv åt gatumiljön, beständiga vackra material, bra komposition av fasader och variation i taklandskap och byggnader. Arkitekturen berättar om platsen där det byggs och om den tid den uppstår. Det finns plats för både klassicistiskt inspirerad arkitektur och nutida uttryck i Nacka.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut innebär i sig inga ekonomiska konsekvenser för kommunen. Ett beslut om bifall skulle innebära kostnader för kommunen för en enkätundersökning eller intervjuer.

Konsekvenser för barn

Ärendet innebär inte några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

1. Medborgarförslag

Katarina Wåhlin Alm
Stadsutvecklingsdirektör
Stadsutvecklingsprocessen

Nina Åman
Stadsarkitekt
Stadsutvecklingsprocessen